

CONVENȚIA
PENTRU PROTEJAREA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL MONDIAL¹
UNESCO, 1972

Conferința Generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură întrunită la Paris din 17 Octombrie până în 21 Noiembrie 1972 în cea de a 17-a sesiune a sa,

Luând notă de amenințarea crescândă de distrugere a patrimoniului cultural și natural nu numai prin cauzele tradiționale de ruinare, dar deasemenea prin schimbarea condițiilor sociale și economice ce agravează situația [acestuia] prin fenomene mai deosebite de degradare și distrugere,

Considerând că deteriorarea sau dispariția oricărui obiect al patrimoniului cultural sau natural constituie o degradantă sărăcire a patrimoniului tuturor țărilor lumii,

Considerând că protecția acestui patrimoniu la nivel național deseori incompletă datorită nivelului insuficient al resurselor economice, științifice și tehnice ale țărilor în care acest bun protejat este situat,

Amintind de Constituția Organizației care prevede că va menține, îmbogați și difuza cunoștințe prin asigurarea conservării patrimoniului mondial, și prin recomandarea unor convenții internaționale necesare națiunilor interesate,

Considerând că existentele convenții, recomandări și rezoluții internaționale referitoare la bunurile culturale și naturale demonstrează importanța pentru toate popoarele lumii a salvării acestor unice și de neînlocuit bunuri, indiferent cărui popor ar aparține,

Considerând că părți ale patrimoniului cultural și natural sunt de un deosebit interes și prin acestea trebuiesc protejate ca parte a patrimoniului mondial al umanității ca un întreg,

Considerând că, față de magnitudinea și gravitatea noilor pericole ce le amenință, incumbă comunității internaționale ca un tot să participe la protecția patrimoniului cultural și natural de deosebită valoare universală prin alocarea de asistență colectivă ce, fără a înlocui acțiunea Statelor interesate, va servi ca un necesar complement,

Considerând că este necesar în acest scop să se adopte noi prevederi în forma unei convenții stabilind un sistem colectiv de protecție a patrimoniului cultural și natural de valoare universală deosebită, organizat pe baze permanente și în concordanță cu metode științifice moderne,

Decizând, în sesiunea a 16-a, ca această problemă să facă subiectul unei convenții internaționale,

Adoptă în această zi de noiembrie această Convenție.

¹ Conventions and Recommendations of UNESCO Concerning the Protection of the Cultural Heritage, UNESCO 1983, ISBN 92-3-102101-X, pp. 79-94.

I. DEFINIȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL

Articolul 1

Pentru scopurile acestei Convenții, următoarele vor fi considerate drept „Patrimoniu cultural”:

monumente: opere de arhitectură, de sculptură sau pictură monumentală sau structuri de natură arheologică, inscripții, locuințe rupestre sau combinații între aceste trăsături care sunt de valoare universală deosebită din punct de vedere al istoriei, artei sau științei;

situri: opere ale omului sau combinații ale acestora și a celor ale naturii, areale incluzând situri arheologice care sunt de valoare universală deosebită din punct de vedere istoric, estetic, etnologic sau antropologic.

Articolul 2

Pentru scopurile acestei Convenții, următoarele vor fi considerate drept „patrimoniu natural”:

caracteristici naturale conștând în formațiuni fizice sau biologice sau grupuri de asemenea formațiuni care sunt de valoare universală deosebită din punct de vedere estetic sau științific;

formațiuni geologice sau geografice și areale precis delimitate care constituie habitatul unor specii periclitate de animale sau plante de valoare universală deosebită din punct de vedere al științei sau conservării [naturii];

situri naturale sau areale natural precis delimitate de valoare universală deosebită din punct de vedere al științei, conservării sau frumuseții naturale.

Articolul 3

Este de datoria fiecărui Stat Parte a acestei Convenții de a identifica și delimita bunurile menționate în articolul 1 și 2 situate pe teritoriul lor.

II. PROTECȚIA NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL

Articolul 4

Fiecare Stat Parte a acestei Convenții recunoaște că este datoria sa primordială să asigure identificarea, protecția, conservarea, prezentarea și transmiterea către generațiile viitoare a patrimoniului cultural și natural definit prin Articole 1 și 2 situate pe teritoriul său. [Pentru aceasta] el va face tot ce îi este posibil,

în limita resurselor sale și, dacă este nevoie, în cooperare, cu asistența internațională pe care va fi în măsură să o obțină, în particular financiară, artistică și tehnică.

Articolul 5

Pentru a asigura că sunt luate măsuri efective și active pentru protecția, conservarea și prezentarea patrimoniului cultural și natural situat pe propriul teritoriu, fiecare Stat Parte a acestei Convenții trebuie să prevadă, în măsura posibilului și corespunzător fiecare țări:

a) adoptarea unei politici generale menite să dea patrimoniului cultural și natural o funcțiune în viața comunității și să integreze protecția acestui patrimoniu în programele complexe de amenajare a teritoriului;

b) să organizeze în teritoriu, acolo unde ele nu există, unul sau mai multe servicii pentru protecția, conservarea și prezentarea patrimoniului cultural și natural, cu un personal corespunzător și capabil de a-și îndeplini atribuțiile;

c) să dezvolte studiul și cercetarea științifică și tehnică și să pună la punct metodologia care să permită Statului să fie capabil de a contracara amenințările asupra patrimoniului său cultural și natural;

d) să ia măsurile corespunzătoare din punct de vedere legislativ, științific, tehnic, administrativ și financiar pentru identificarea, protejarea, conservarea, prezentarea și reabilitarea patrimoniului;

e) să sprijine crearea și dezvoltarea de centre naționale sau regionale de pregătire în domeniul protecției, conservării și prezentării patrimoniului cultural și natural și să încurajeze cercetarea științifică în acest domeniu.

Articolul 6

1. Respectând întru totul suveranitatea Statelor în al căror teritoriu se află patrimoniul cultural și natural menționat în Articolul 1 și 2; fără a aduce prejudicii dreptului de proprietate prevăzut în legislația națională, Statele Părți ale acestei Convenții recunosc că acest patrimoniu constituie un patrimoniu mondial pentru a cărui protecție este de datoria comunității internaționale să coopereze.

2. Statele Părți se angajează, în conformitate cu prevederile acestei Convenții, să ofere sprijinul lor în identificarea, protecția, conservarea și protejarea patrimoniului cultural și natural la care se referă Articolul 11 în paragraful 2 și 4 care se află pe teritoriul unui Stat care solicită acest lucru.

3. Fiecare Stat Parte a acestei Convenții se angajează să nu ia în mod deliberat măsuri care să aducă atingere direct sau indirect patrimoniului cultural la care se referă Articolul 1 și 2 care se află pe teritoriul altor State Părți ale Convenției.

Articolul 7

Pentru scopurile acestei Convenții, protecția internațională a patrimoniului cultural și natural mondial trebuie înțeleasă ca stabilirea unui sistem internațional de cooperare și asistență destinat sprijinirii Statelor Părți ale Convenției în eforturile lor de conservare și identificare a acestui patrimoniu.

III. COMITETUL INTERGUVERNAMENTAL PENTRU PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL MONDIAL

Articolul 8

1. Este înființat un Comitet Interguvernamental pentru Protecția Patrimoniului Cultural și Natural de valoare universală deosebită, denumit „Comitetul Patrimoniului Mondial”, în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. El este compus din 15 State Părți ale Convenției, alese de către Statele Părți la Adunările generale ale Convenției în cadrul sesiunilor ordinare ale Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Numărul Statelor membre ale Comitetului va crește la 21 de la data sesiunii ordinare a Conferinței Generale ulterioare intrării în vigoare a Convenției în cel puțin 40 de State.

2. Alegerea membrilor Comitetului va asigura o reprezentare echitabilă a diferitelor regiuni și culturi din lume.

3. Un reprezentant al Centrului Internațional pentru Studiul Protecției și Restaurării Bunurilor Culturale (Centrul de la Roma), un reprezentant al Consiliului Internațional al Monumentelor și Siturilor (ICOMOS) și un reprezentant al Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii și a Resurselor Naturale (IUCN), cărora li se adaugă, la cererea Statelor Părți ale Convenției întrunit în adunare generală în sesiunile ordinare ale Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, reprezentanți ai altor organizații interguvernamentale sau neguvernamentale, cu obiective similare, pot participa la adunările Comitetului având un rol consultativ.

Articolul 9

1. Termenul mandatului Statelor membre în Comitetul Patrimoniului Mondial se întinde de la sfârșitul sesiunii ordinare a Conferinței Generale în care acestea sunt alese până la sfârșitul celei de-a treia sesiuni ordinare ce-i urmează.

2. Termenul mandatului unei treimi din membrii desemnați în același timp se încheie la finele primei Conferințe Generale ce urmează celei în care au fost aleși; termenul mandatului unei de-a doua treimi încetează la sfârșitul celei de-a doua Conferințe Generale ce urmează celei în care au fost aleși. Numele acestor membri va fi ales de către

Președintele Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură prin tragere la sorți.

3. Statele membre ale Comitetului vor alege drept reprezentanți persoane calificate din domeniul patrimoniului cultural și natural.

Articolul 10

1. Comitetul Patrimoniului Mondial adoptă propriile Reguli de Procedură.

2. Comitetul poate invita oricând organizații publice sau private să participe la adunările sale pe post de consultanți în probleme specifice.

Articolul 11

1. Fiecare Stat Membru al acestei Convenții, în limita posibilităților, trebuie să supună Comitetului Patrimoniului Mondial un inventar al bunurilor făcând parte din patrimoniul cultural și natural situate pe teritoriul propriu și care sunt susceptibile de a fi incluse în lista prevăzută în paragraful 2 al acestui articol. Acest inventar, care nu va fi considerat exhaustiv, va include documentația referitoare la amplasarea bunului și semnificația sa.

2. Pe baza inventariilor realizate de către State în conformitate cu paragraful 1, Comitetul va stabili, actualiza și publica sub titlul de „*Lista Patrimoniului Mondial*” o listă a bunurilor făcând parte din patrimoniul cultural și patrimoniul natural așa cum sunt ele definite în Articolul 1 și 2 ale acestei Convenții și care sunt considerate a fi de valoare universală deosebită în termenii criteriilor ce vor fi stabilite. O listă actualizată va fi distribuită la fiecare doi ani.

3. Incluziunea pe *Lista Patrimoniului Mondial* reclamă consimțământul Statului interesat. Incluziunea unui bun situat într-un teritoriu a cărui suveranitate sau jurisdicție este reclamată de mai mult de un Stat nu trebuie să aducă prejudicii drepturilor părților în dispută.

4. Comitetul va stabili, actualiza și publica, ori de câte ori circumstanțele o vor cere, sub titlul de *Lista Patrimoniului Mondial în Pericol*, o listă a bunurilor aparținând *Listei Patrimoniului Mondial* pentru a căror conservare sunt necesare operațiuni majore și pentru care a fost cerută asistența prevăzută de către această Convenție. Această listă va conține și costul estimativ al operațiunilor. Lista poate include doar acele bunuri ce sunt parte a patrimoniului cultural și natural ce sunt amenințate de pericole serioase și specifice, precum pericolul de dispariție cauzată de deteriorări rapide; proiecte publice sau private de dezvoltare urbanistică sau turistică la scară mare; distrugerii cauzate de schimbări în regimul de folosință sau proprietate asupra terenurilor; schimbări majore datorate unor cauze necunoscute; abandon cauzat de cauze diverse; izbucnirea unui conflict armat; calamități sau cataclisme; incendii puternice, cutremure de pământ, alunecări de teren; erupții vulcanice; schimbări

în nivelul apelor, inundații și marea. Comitetul poate în orice moment, în caz de nevoie, să includă bunuri în *Lista Patrimoniului Mondial în Pericol* și să aducă la cunoștința publicului acest lucru.

5. Comitetul va defini criteriile pe baza cărora un bun aparținând patrimoniului cultural și natural poate fi inclus fie într-una fie într-alta dintre listele menționate în paragrafele 2 și 4 ale acestui articol.

6. Înainte de a refuza includerea într-una din cele două liste menționate în paragrafele 2 și 4 ale acestui articol, Comitetul va consulta Statele Părți pe teritoriul cărora sunt situate bunurile în chestiune.

7. Comitetul va putea, cu aprobarea Statelor interesate, să coordoneze și să încurajeze studiile și cercetările necesare realizării listelor la care se referă paragrafele 2 și 4 ale acestui articol.

Articolul 12

Faptul că un bun aparținând patrimoniului cultural și natural nu a fost inclus în vreuna din listele menționate în paragrafele 2 și 4 ale Articolului 11 nu trebuie interpretat în nici un fel că acesta nu are o valoare universală deosebită relativă la scopuri altele decât cele rezultând din includerea în aceste liste.

Articolul 13

1. Comitetul Patrimoniului Mondial primește și studiază cererile de asistență internațională formulate de către Statele Părți ale acestei Convenții în legătură cu bunurile făcând parte din patrimoniul cultural și natural situate în teritoriul lor care sunt cuprinse sau ar fi posibil de cuprins în listele la care se referă paragrafele 2 și 4 ale Articolului 11. Scopul acestor cereri poate să fie acela de asigurare a protecției, conservării, prezentării sau reabilitării unor asemenea bunuri.

2. Cererile de asistență internațională sub incinta paragrafului 1 al acestui articol pot fi deasemenea adresate în legătură cu identificarea bunurilor culturale sau naturale definite prin Articolul 1 și 2, atunci când investigații preliminare au arătat că cercetări suplimentare sunt justificate.

3. Comitetul va decide asupra acțiunii ce va fi urmată referitor la aceste cereri, va determina acolo unde este cazul natura și amploarea asistenței și va aproba, în ceea ce-l privește, aranjamentele necesare cu guvernul interesat.

4. Comitetul va determina ordinea de priorități pentru operațiunile sale. Va ține cont în aceasta de importanța bunului pentru patrimoniul cultural și natural mondial, nevoia de a oferi asistență internațională bunurilor celor mai reprezentative pentru mediul natural sau pentru geniul și istoria popoarelor lumii, urgența lucrărilor ce trebuie executate, resursele disponibile în statele în al cărui teritoriu bunul periclitat se găsește și în particular capacitatea până la care un astfel de bun poate fi protejat prin mijloace proprii.

5. Comitetul va întocmi, actualiza și publica o listă a bunurilor pentru care a fost oferită asistență internațională.

6. Comitetul va decide asupra utilizării Fondului stabilit de către Articolul 15 al acestei Convenții. El va căuta modalități de creștere a acestor resurse și va întreprinde acțiuni în acest sens.

7. Comitetul va coopera cu organizații internaționale și naționale, guvernamentale și neguvernamentale ce au obiective similare cu cele ale Convenției. Pentru implementarea programelor și proiectelor sale Comitetul se poate sprijini pe asemenea organizații, în mod particular pe centrul Internațional de Studii asupra Prezervării și Restaurării Bunurilor Culturale (Centrul din Roma), pe Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor (ICOMOS) și pe Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii și a Resurselor Naturale (IUCN), precum și pe organisme publice și private sau indivizi.

8. Deciziile Comitetului se iau cu majoritate de două treimi din membrii prezenți și participanți la vot. Majoritatea membrilor Comitetului constituie un cvorum.

Articolul 14

1. Comitetul Patrimoniului Mondial va fi asistat de către un Secretariat numit de către Directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

2. Directorul General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, utilizând la maximum posibil serviciile oferite de către Centrul Internațional de Studii asupra Prezervării și Restaurării Bunurilor Culturale (Centrul din Roma), de Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor (ICOMOS) și de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii și a Resurselor Naturale (IUCN) în domeniul lor de competență și acțiune, va pregăti agenda întrunirilor și documentația Comitetului și va avea responsabilitate deplină asupra implementării deciziilor sale.

IV. FONDUL PENTRU PROTECȚIA PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL MONDIAL

Articolul 15

1. Se înființează un Fond pentru Protecția Patrimoniului Cultural și Natural Mondial de Valoare Universală Deosebită, numit „Fondul Patrimoniului Mondial”.

2. Fondul este constituit drept un fond mutual, în conformitate cu prevederile reglementărilor Financiare ale Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

3. Resursele Fondului se constituie din:

(a) contribuții obligatorii și voluntare făcute de către Statele Părți ale acestei Convenții;

(b) contribuții donații sau moșteniri făcute de către:

(i) alte State;

(ii) Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, alte organizații ale sistemului Națiunilor Unite, în mod particular Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare sau alte organizații interguvernamentale;

(iii) organisme publice sau private, indivizi.

(c) dobânzi revenite din resursele Fondului;

(d) fonduri obținute din colete și rețete ale manifestărilor realizate în beneficiul Fondului; și

(e) orice alte resurse autorizate de către reglementările Fondului, așa cum sunt ele întocmite de către Comitetul Patrimoniului Mondial.

4. Contribuțiile către Fond și celelalte forme de asistență puse la dispoziția Comitetului pot fi folosite doar pentru anumite programe sau proiecte, cu condiția ca Comitetul să fi decis asupra implementării unor asemenea programe sau proiecte. Nu pot fi puse condiții politice contribuțiilor făcute către Fond.

Articolul 16

1. Fără a prejudicia orice contribuție suplimentară, Statele Părți ale acestei Convenții se angajează să plătească în mod regulat, odată la 2 ani, contribuții către Fondul Patrimoniului Mondial, contribuții al căror quantum, sub forma unui procentaj uniform aplicat tuturor statelor va fi determinat de către Adunarea Generală a Statelor Părți ale Convenției, întrunită în sesiunile Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Această decizie a Adunării Generale reclamă participarea și votarea de către majoritatea Statelor care nu au făcut declarația la care se referă paragraful 2 al acestui articol. În nici un caz contribuția obligatorie a Statelor Părți ale Convenției nu va depăși 1% din contribuția la Bugetul Regulat al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

2. Cu toate acestea, fiecare Stat, cu referire la Articolul 31 și 32 al acestei Convenții poate să declare, la momentul depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare sau aderare, că nu se va spune prevederilor paragrafului 1 al acestui articol.

3. Un Stat Parte a Convenției care a făcut o declarație cu referire la paragraful 2 al acestui articol poate să-și retragă în orice moment declarația făcută prin notificarea directorului General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Cu toate acestea, retragerea declarației nu va avea efect în legătură cu contribuția obligatorie datorată de către State decât după data următoarei Adunări Generale a Statelor Părți ale Convenției.

4. În vederea capacității Comitetului de a-și planifica eficient operațiunile, contribuțiile Statelor Părți ale acestei Convenții și care au făcut declarația la care face referire paragraful 2 al prezentului articol trebuie

plătită în mod regulat, cel puțin o dată la doi ani, și nu poate fi mai mică decât cea pe care ar fi trebuit să o plătească dacă s-ar fi conformat prevederilor paragrafului 1 al acestui articol.

5. Orice Stat Parte a acestei Convenții care are arierate la plata contribuției obligatorii pentru anul curent și cel anterior nu poate fi eligibil ca Membru al Comitetului Patrimoniului Mondial; cu toate acestea, această prevedere nu este aplicabilă la primele alegeri.

Termenul de mandat al unui astfel de Stat care este deja membru al Comitetului se termină la momentul alegerilor așa cum este prevăzut în Articolul 8, paragraful 1 al acestei Convenții.

Articolul 17

Statele Părți ale acestei Convenții vor lua în considerare încurajarea sau stabilirea de fundații și asociații naționale, publice și private, al căror scop este de a solicita donații pentru protecția patrimoniului cultural și natural așa cum este el definit prin Articolul 1 și 2 al acestei Convenții.

Articolul 18

Statele Părți ale acestei Convenții vor acorda sprijin campaniei internaționale de strângere de fonduri pentru Fondul Patrimoniului Mondial sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Ele vor facilita colectele realizate de către organisme menționate în paragraful 3 al Articolului 15 în acest scop.

V. CONDIȚII ȘI PREVEDERI PENTRU ASISTENȚĂ INTERNAȚIONALĂ

Articolul 19

Orice Stat Parte a acestei Convenții poate solicita asistență internațională pentru bunuri făcând parte din patrimoniul cultural și natural de valoare universală deosebită care este situat pe teritoriul său.

El va supune împreună cu această cerere acele informații și documentații care îi stau la dispoziție cum sunt cele prevăzute în Articolul 21 și care permit Comitetului să ia o decizie.

Articolul 20

1. Comitetul Patrimoniului Mondial va defini procedura prin care cererile de asistență internațională vor fi luate în considerare și va specifica conținutul acestor cereri, ce vor defini operația prevăzută, lucrările care sunt necesare, costul estimativ al acestora, gradul de urgență și rațiunile pentru care resursele Statului ce solicită asistență nu acoperă asemenea cheltuieli. Asemenea cereri trebuie sprijinite ori de câte ori este posibil prin rapoarte ale experților.

2. Cererile bazate pe dezastre sau calamități naturale trebuie, din rațiuni ce țin de urgența lucrărilor ce trebuie realizate, să fie considerate imediat, cu prioritate de către Comitet, care va avea un fond de rezervă la dispoziție pentru astfel de situații.

3. Înainte de a lua o decizie, Comitetul va întreprinde acele studii și consultări pe care le consideră necesare.

Articolul 22

Asistența oferită de către Comitetul Patrimoniului Mondial ia următoarele forme:

(a) studii referitoare la problemele artistice, științifice și tehnice ridicate de protecția, conservarea, prezentarea și reabilitarea patrimoniului cultural și natural așa cum este el definit în paragrafele 2 și 4 ale Articolului 11 al acestei Convenții;

(b) asigurarea de experți, tehnicieni și specialiști pentru realizarea corectă a lucrărilor;

(c) pregătirea personalului și a specialiștilor la toate nivelurile din domeniul identificării, protecției, conservării, prezentării și reabilitării patrimoniului cultural și natural;

(d) prevederea de echipament pe care statul interesat nu îl posedă sau nu este în măsură să-l achiziționeze;

(e) credite cu dobândă redusă sau fără dobândă recuperabile pe termen lung;

(f) oferirea, în cazuri excepționale și pentru motive speciale, de subvenții nerambursabile.

Articolul 23

Comitetul Patrimoniului Mondial poate de asemenea să ofere asistență internațională centrelor naționale sau regionale pentru pregătirea specialiștilor și a personalului de la toate nivelurile din domeniul identificării, protecției, conservării, prezentării și reabilitării patrimoniului cultural și național.

Articolul 24

Asistența internațională de anvergură va fi precedată de studii științifice, economice și tehnice detaliate. Aceste studii se vor baza pe cele mai avansate tehnici de protejare, conservare, prezentare și reabilitare a patrimoniului cultural și natural și vor fi compatibile cu obiectivele Convenției. Studiile vor căuta de asemenea să utilizeze rațional resursele disponibile din Statul interesat.

Articolul 25

Ca o regulă generală, doar o parte a costului lucrărilor necesare va fi suportată de către comunitatea internațională. Contribuția Statului ce beneficiază de asistență internațională trebuie să constituie o parte importantă a resurselor destinate fiecărui program sau proiect, în afara cazului în care resursele sale proprii nu-i permit aceasta.

Articolul 26

Comitetul Patrimoniului Mondial și Statul asistat vor defini în înțelegerea la care vor ajunge condițiile în care se va desfășura un program sau un proiect pentru care se prevede asistența internațională în termenii acestei Convenții. Va fi în responsabilitatea Statului ce primește o asemenea asistență să continue să protejeze, să conserve și să prezinte bunul astfel salvardat, respectând condițiile stabilite de către înțelegere.

VI. PROGRAME EDUCAȚIONALE

1. Statele Părți ale acestei Convenții se vor strădui cu mijloace corespunzătoare, și în particular prin programe educaționale și de informare, să întărească aprecierea și respectul popoarelor lor pentru patrimoniul cultural și natural definit în articolul 1 și 2 al Convenției.

2. Ele se vor angaja să țină publicul la curent cu principalele informații asupra pericolelor ce planează asupra acestui patrimoniu și asupra activităților realizate în conformitate cu această Convenție.

Articolul 28

Statele Părți ale acestei Convenții care primesc asistența internațională sub prevederile Convenției vor lua măsurile ce se cuvin să facă cunoscute importanța bunurilor pentru care a fost primită o astfel de asistență cât și rolul jucat de către aceasta.

VII. RAPOARTE

Articolul 29

1. Statele Părți ale acestei Convenții vor da, în rapoartele ce le vor transmite Conferinței generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la date și în maniera cerută de către aceasta, informații referitoare la prevederile legislative și administrative pe care le-au adoptat, precum și orice altă acțiune pe care au întreprins-o în vederea aplicării acestei Convenții, împreună cu experiența pe care au dobândit-o în acest domeniu.

2. Aceste rapoarte vor fi aduse în atenția Comitetului Patrimoniului Mondial.

3. Comitetul va supune un raport asupra activității sale la fiecare din sesiunile Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

VIII. CLAUZE FINALE

Articolul 30

Această Convenție este întocmită în arabă, engleză, franceză, rusă și spaniolă, cele cinci texte fiind autoritativ egale.

Articolul 31

1. Această Convenție va fi subiectul ratificării ori acceptării de către Statele membre ale Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură

în conformitate cu propriile lor proceduri constituționale.

2. Instrumentele de ratificare sau acceptare vor fi depuse Directorului General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

Articolul 32

1. Această Convenție va fi deschisă spre aderare tuturor Statelor nemembre ale Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură care sunt invitate de către Conferința Generală să adere la ea.

2. Aderarea va fi efectuată prin depunerea unui instrument de aderare Directorului General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

Articolul 33

Această Convenție intră în vigoare trei luni după data depunerii celui de al douăzecilea document de ratificare, aderare sau acceptare, dar referitor doar la acele State ce au depus documentele lor de ratificare, aderare sau acceptare înainte de această dată. Ea intră în vigoare față de orice Stat la trei luni de la depunerea documentelor sale de ratificare, aderare sau acceptare.

Articolul 34

Următoarele prevederi se aplică acelor State Părți ale acestei Convenții care au un sistem constituțional federal sau non-unitar:

- (a) cu privire la prevederile acestei Convenții, a cărei implementare revine jurisdicției puterii federale sau legislative centrale, obligațiile guvernului federal sau central vor fi asemenea celor ale Statelor Părți ce nu sunt State federale;
- (b) cu privire la prevederile acestei Convenții, a cărei implementare revine jurisdicției statelor individuale constituente, țărilor, provinciilor sau cantoanelor ce nu sunt obligate din punct de vedere al sistemului constituțional federativ să ia măsuri legislative, guvernul federal va informa autoritățile competente ale fiecărui astfel de Stat, țara, provincie sau canton de prevederile amintite, cu recomandarea adoptării lor.

Articolul 35

1. Fiecare Stat Parte a acestei Convenții poate să denunțe Convenția.

2. Denunțarea va fi notificată printr-un instrument în scris, depus Directorului General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

3. Denunțarea va căpăta efect douăsprezece luni după primirea documentelor de denunțare. Ea nu va afecta obligațiile financiare ale Statului denunțator până la data în care retragerea devine efectivă.

Articolul 36

Directorul General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură va informa Statele membre ale Organizației la care face referire Articolul 32, și de asemenea Organizația Națiunilor Unite, despre depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare sau aderare, așa cum sunt prevăute în Articolele 31 și 32, și asupra denunțării prevăzute prin articolul 35.

Articolul 37

1. Această Convenție poate fi revizuită de către Conferința Generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. Totuși, orice asemenea revizuire obligă doar Statele ce devin Părți ale Convenției revizuite.

2. Dacă Conferința generală va adopta o nouă Convenție prin revizuirea în totalitate sau în parte a acestei Convenții, atunci, și numai dacă noua convenție nu prevede altcumva, această Convenție va

înceta să mai fie deschisă spre ratificare, acceptare sau aderare, de la data la care noua Convenție intră în vigoare.

Articolul 38

În conformitate cu Articolul 102 al Cartei Națiunilor Unite, această Convenție va fi înregistrată la Secretariatul Organizației Națiunilor Unite la cererea Directorului General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

Data: la Paris, în ziua de douăzeci și trei noiembrie 1972, în două copii autentice purtând semnătura Președintelui celei de-a șaptesprezecea sesiuni a Conferinței generale și cea a Directorului General al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, și certificând drept valabile copiile transmise către toate Statele la care se referă Articolele 31 și 32 precum și către Națiunile Unite.

traducere lector arh. **SERGIU NISTOR**